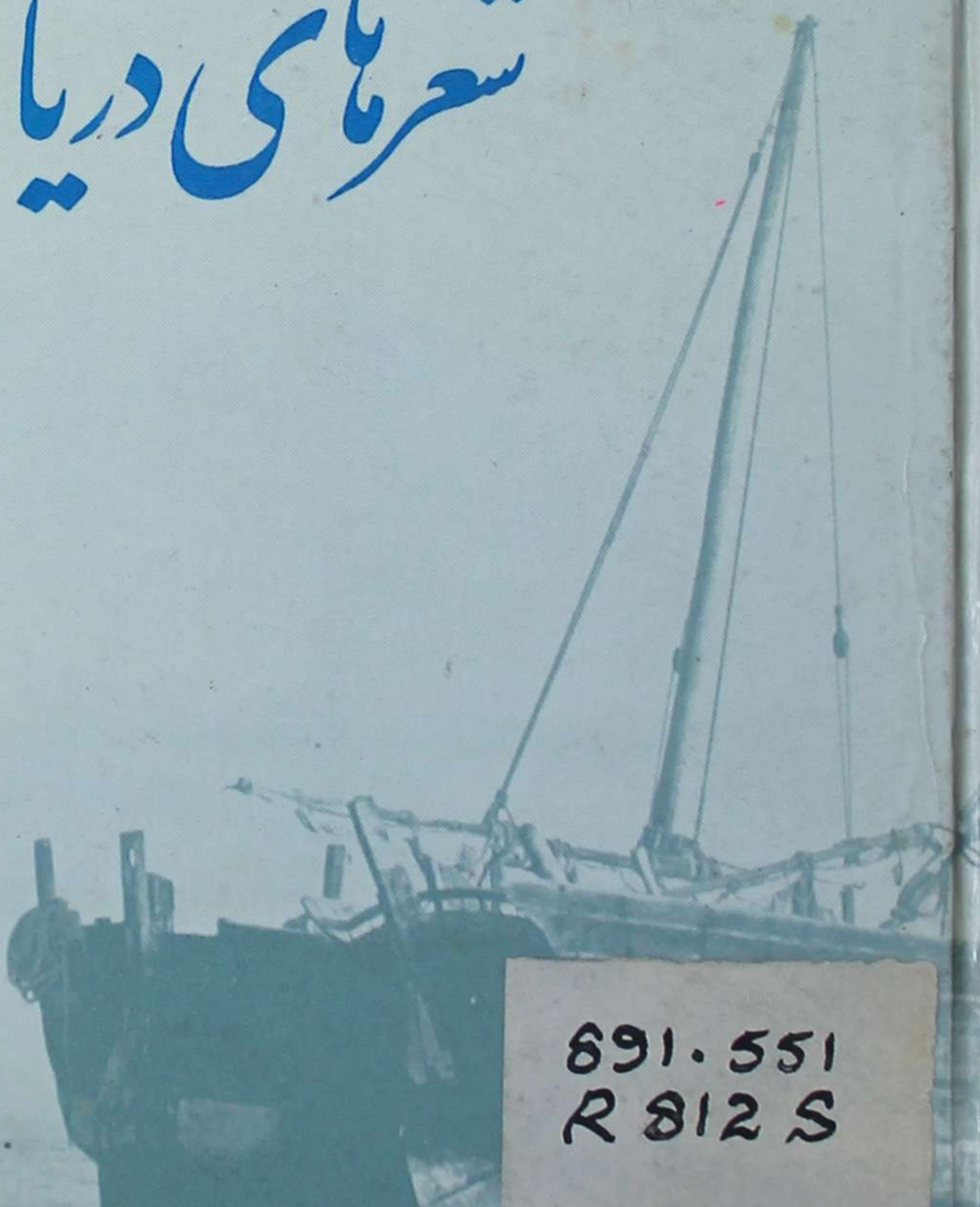

شہری دریائی

691.551
R 812 S

یدالله رویانی

Call No.

Account No.

Date

J. & K. UNIVERSITY LIBRAR

This book should be returned on or before the last
An overdue charges of 6 nP. will be levied for each day
kept beyond that day.

~~SNR 1342~~

~~P.~~

1343

از همین گوینده :

بر جاده های تھی ، مهرماه ۱۳۴۰ ، انتشارات کیهان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

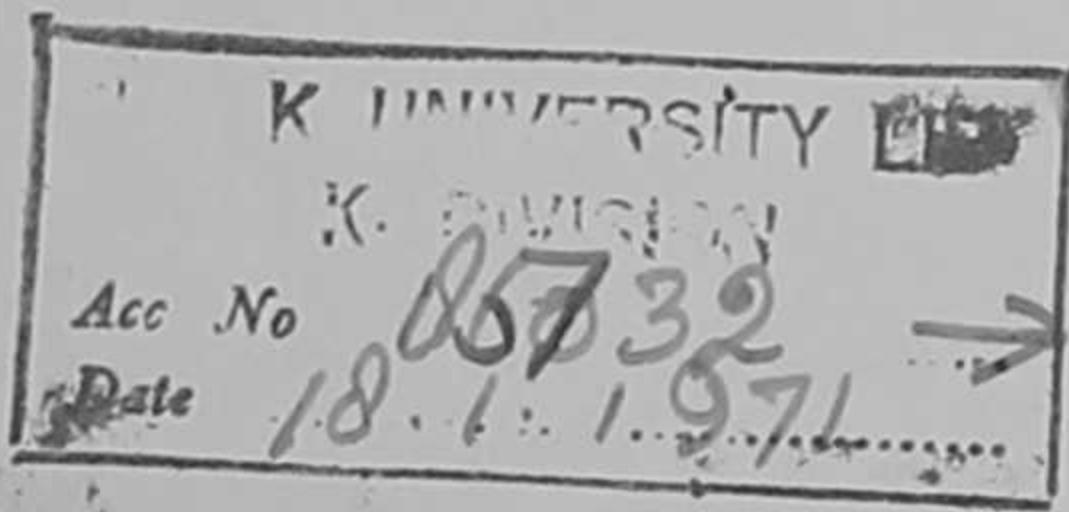
شِرْهَانِ دِيَانَ

گزیده شعرهای ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۴

آمْثَارَاتُ مُرْوَارِيدٍ

S. 1342

85132.

CHECKED رایم

8103

891.551

R 8125

انتشارات مروارید

چاپ اول، ۱۳۴۴

انتشارات مروارید و خانه کتاب
تهران، خیابان شاهزاده، روبروی دانشگاه، شماره ۱۹۶

کلیه حقوق برای صاحب اثر محفوظ است

این کتاب در چاپخانه دانشگاه چاپ شد

تهران، ایران

تألیف این کتاب را

به

دکتر افسر سالیا

پیشکش میکنم

فهرست

۹	مقدمه
۱۰	۱ . دریا تمام و زش هاست
۱۲	۲ . باموج هاش دریا
۱۴	۳ . سکوت دسته گلی بود
۱۶	۴ . بیست و چهار منزل روشن
۱۸	۵ . دریای دور اطراف
۲۰	۶ . در پیش چشم تشنۀ من
۲۶	۷ . دیدم برای جامعه آبها
۲۸	۸ . رؤیای آب و دریا
۳۰	۹ . دریارفیق کوچک من

۳۲	۱۰ . برآب‌ها
۳۳	۱۱ . وآب کزدیار هرگز
۳۵	۱۲ . ای شادمانه ای وسط دریا
۳۶	۱۳ . سردیدام دریا
۳۸	۱۴ . دریا زبان دیگر دارد
۴۰	۱۵ . همراه رودها سوی دریا
۴۳	۱۶ . مرگ را کوهمنی تاجان ما
۴۵	۱۷ . برپله‌های دریا
۴۶	۱۸ . دریا همیشه افسان است
۴۷	۱۹ . ساحل حضور ما رامی خواند
۴۸	۲۰ . شن‌ها و ماسه‌ها ابدیت را
۴۹	۲۱ . دریا گسترده‌تر
۵۱	۲۲ . بادو خیزاب
۵۴	۲۳ . آه ای خلیج آشفته
۵۷	۲۴ . لحظه دریا
۵۹	۲۵ . دریای پیرزحمت و نیرواست
۶۲	۲۶ . در آسمان خسته درختان خسته‌تر
۶۴	۲۷ . شب آفتاب نمی‌خواهد
۶۶	۲۸ . با نخوتی بزرگ صدامی کرد
۸۶	۲۹ . دستی میان آینه‌وین

۸۸	۳۰ . دریا ای بیگناهی متلاطم
۹۰	۳۱ . من از جزیره‌های نجات
۹۵	۳۲ . دریای عاشقان غریق
۱۰۰	۳۳ . ای شعرهای دریائی
۱۰۷	۳۴ . چند اشاره

مقدمه:

من به دریا نیندیشیده‌ام
فکر های مرا، دریا آندیشیده است.

دریا تمام ورزش‌ها است.

دریا تمام صدایها است.

گربا تمام صدایها،

و با تمام ورزش‌ها،

دریا تمام مرامی برد!

ای ناله‌های عظیم،
ای آشیانه هذیان،
دریا،
تمام!

باموج هاش، دریا
 برثقل خویش غلطانده است
 سنهگینی شکفته گلها را.

باموج هاش ، دریا
 ممنهگینی شکفته گلها است .

آه ، ای نسیم دریائی !
از سوچ ناشکفته دریا بار ،
یکبار ،
در دورها مرا متولد کن !

۳

سکوت ، دسته گلی بود
سیان حنجه ره من

ترانه ساحل ،
نسیم پوسمه من بود و پلک باز تو بود .

بر آب‌ها پرنده باد،
میان لانه صد‌ها صداپریشان بود.
برآب‌ها،
پرنده، بی‌طاقت بود.

صدای تند رخیس،
ونور، نورتر آذربخش،
در آب، آینه‌ای ساخت
که قاب روشنی از شعله‌های دریا داشت.

نسیجم بوسه و
پلک تو و
پرنده باد،
شمدند آتش و دود
میان حنجره من،
مسکوت، دسته گلی بود.

۳

بیست و چهار منزل روشن،
اندام نور را،
در خون زرد لحظه، گذر داده‌اند.

روز آمده است!

انگار، هوش آدمیان
در جسم سرد آب نشسته است.

آنکه کرانه !
- آینه‌ای آگاه -
انسان - درخت تصویر -
و حرف‌ها، همه گلها و میوه‌ها.

اسبی سپید می‌گذرد ...

۵

دریای دور اطراف:
دریای باج و گمرک،
دریای ازدحام بنادر.

در آب‌های دور،
بیداری است و خستگی و خواب
و شهرها به همه‌مه سی رویند،
با خیل آهوان فلزی،
برتیه‌های بی‌خبر آب

در آب‌های نزدیک،
بوی گیاه و سرتع رنگین،
از هوش می‌برد رمه گوسفند را.

ای جلوه‌های دور اطراف.-
بر تپه‌های بی خبر آب !
این خسته زمینی ، این گوسفند را
درياب !

۶

در پیش چشم تشنۀ من، برگشود
دریا، کتاب سبز خیال
ییگانه ماند بر سر ام واج
افسانه زوال،

۲۰

Kashmir University Library
Kashmir University Library
Accession No..... ۸۶۴۳۹

آشفته از سکون گران ، زیر پای من ،
لرزید صخره ، در غم شط ها ورودها
آزده از فریب زمین ، گم شدم زخویش ؟
در من شکفت شوق وصال کبودها :

- ای مژده اطاعت دستان وزانوان !
ای انتظار های دراز غریزه ها !
بازیور رضایت آرایشم دهید .
ای برکشیده درتن من التهابها !
با کام دختران کف آرامشم دهید .
ای جام های پر گل و مست جزیره ها !
آن دوره اچه می گذرد ،
در ذهن روشن کفها ؟

کفها ، به عشوی نگرندا ،

در تیره عمق‌ها ، تب رنگین آب را
رقصان به روی شانه هر سوچ ،
در بر کشیده کودک مست حباب را .

خورشید ، ریخت برسر دریا
نیش هزار دسته زنبور .
و آنگاه در فضای
پر زدهزار زورق موسیقی
افشاند زلف ، پیکر دریا به روی نور .
در جشن آبها ،
شهر سپید کف‌ها رقصید ،
بی اعتنابه ساحل .
وز ساحل :

- ای روشنان کف !
ای جذبه تان چو واژه نازای بیخت ،

کش نام، در گشوده بهشت فریب را
کش جلوه، جان زشوق تب آلود می کند؛
لب تشنه می کشاندم از جاده های خشک
آواره ام زچشم مقصود می کند؛
ای دلربای پیکر کان سپید تن!
من، باشما نشسته به رویا،
سودای خاک زین پس، برسن دریغ باد!
سرشار باد خاطرم از نازهای آب
(چون ذهن من زعقدۀ ناباز)

تن خسته زالتهاب روان‌ها، زمین -
تنها تر از من مانده است
در من نمی‌دود نفس کام:
شط‌ها و روزها، همه بی‌اعتنای،
بی‌رحم‌ها روانند از پیش چشم من

ای جذبه‌ها ! سپید تنان کف !
برف روان ازدام بیقرار تان ،
با مژده اطاعت دستانم ،
پیوند آب و آتش دارد .
یک لحظه ، با کلید درد من ،
با خط سوچها ، بگشائید -
برآبها ترانه شب‌های شادرا .
لختی برای من بسرائید
ای دختران کف !
معبد دیریاب هوس زادرا .

پیغام‌های دورمن اما به اشتیاق ،
چون بر فراز روشن دریا گریختند ،
دوشیزگان کف ، تن عریان خویش را ،
در بازویان تشننه گرداب ریختند . . .

ساحل خموش مانده و بر روی سایه‌ام ،
مردی گشاده دست تمنا ،
بر پنهانه‌های دور ،
با او کتاب آبی دریا ،
نقش هزار جذبه رنگین :
- ای سژده اطاعت دستان وزانوان ...
ای دختران کف !

باد از کران دور ،
از آب‌ها غبار برافشاند .
جنجال مرغ‌ها تن دریای رام را
در تاروپود سبhem صد ها صدا کشاند .

۷

دیدم برای جامعه آب‌ها
نظم بزرگ آزادی است
آزادی است و عریانی

یک لحظه از زمین عادت،
یک لحظه از زمین عرف،
از جامه عدالت و قانون
عريان شدم.

در آب‌های آزاد،
عريان شدم.

در آب‌های عريان،
نظم بزرگ آزادی است.

۸

رویای آب و دریا

رویای تنبلی ،

بیکاری

ای سیل زیستن !

در زیرآسمان ،

درجای دیگری

- که بازآبی است -

مارا به سرزمین دیگر
خواهی سپرد.

و این خلیج آشفته
باشد چراغ ریخته اش شبها
دیگر حضور ماش فراموش می شود.

او در میان شعله و شنگرف
مادل سپرده باز به رویای تنبی

دریا ، رفیق کوچک من ، دریا

دریانورد هامان را

از مامگیر !

تا صبح ارمنگان تو آرم

پار د گر بسوی تو خواهم گشود هال .

ای آب شور ،

دریا !

ای پیردیرسال .

هر گز نمی توانمت از یاد برد ،
تاصبیح روشن آورمت باز ارمغان
بار د گر پرنده من را به من رسان .
دریا، به من رسان !

دریای کوچک ، آه کجا می بردی ، کجا ؟
رحمی ، هنوز دختر کوچک
سالی ندیده است و جوان است .
او آشنا چو کس به غم روزگار نیست .
رنگ سیاه باتن او سازگار نیست .

هر گز ترانمی برم از یاد .
تاصبیح روشن آورمت باز ارمغان ،
بار د گر پرنده من را به من رسان .
دریا، به من رسان !

برآب‌ها،
صدای گام سپیده دم است:
زنی که شادمانه
برپله‌ها گذر دارد!

۱۱

و آب، که از دیار هرگز
راهی دراز آمده بود ،
در فکر بود؛

سی خواست تا برای نسیم و مرغ
از نقره، زندگی ہشود
و از گیاه، پاد .

مرغ و نسیم ، زندگی نقره و گیاه
بگرفت و باز ،
با آب تادیار هرگز
ره یافت .

باد است یا که زندگی باد است ؟
در زیر آب ، ماهی هشیار
از ماهی جوان دگر پرسید .

۱۲

ای شادمانه !

ای وسط دریا !

ای سبز ، ای نمایش عاج ویشم !

باخنده های شاد تو، ای آب،

از روستای نزد یک

عطر قصیل و رنگ ریحان

تاشهرهای دور

بگریخت .

سرد مدام !

دریا ،

ای چهره عظیم تفکر

خم گشته برجهان علامت ها

مجھوں ها

معادله ها !

دیریست تا شریعت عریان آب را
در جستجوی بیهوده تکرار می‌کنی
پیشانی شکسته، در اعداد،
اعداد اول،
اعداد لال،
بیمار می‌کنی!

بامن بگو، شکوه ریاضی!
آیا کجا ستاره بازیگوش
با شاخک بر همه ماه،
ارقام را
برمیزهای آب، بهم ریخته است؟

۱۲

دریا، زبان دیگر دارد.

ها موج‌ها - هجوم هیجا‌ها -

با سنگ‌ها - تکلم کف‌ها -

درویا زبان دیگر دارد.

شور حباب‌ها،
در ازدحام و همه‌مُه آب .
غلیان واژه‌های مقدس،
در لهجه‌های مبهوم گرداب،

ای خطبه‌های آب
برمیزهای مفرغی دریا !
ای کاش با فصاحت سنگین این کبود،
اندام من تلفظ شیرین آب بود !

۱۵

همراه رودها ، سوی دریا
رودی زلذت ماجاری است

ای اشتياق رفتن، ای لذت!
من را پرنده‌ای کن و با خود ببر!

برجاده های دور دریا
در لرژش نسیم ، که در آن -
هر لحظه را توقف کوتاهی است .

من را پرنده‌ای کن
تا بالبasi از پر ،
برجاده‌هائی از پر ،
پرواز گیرم .

واندوه را ،
- که جز پری آهسته ، نوست -
در بالهايم و
در پروازم
بنشانم .

همراه رودها، سوی دریا
رودی زلذت ماجاری است

همراه رودها، سوی دریا
من جاده هائی از پر را می‌پرم
من،
بالباسی از پر.

۱۶

مرگ را کو همتی تاجان ما
پشکند زندان تن را پر غرور .
دست ما و سوچ سنگین هلاک
خون ما و آب دریا های دور

خون ما و آب دریا های دور .

گر زمانی ماهی بیتاب رود،
بگذرد پرسنتر شن‌های داغ؛
گندم از شوراب روید، گل زنگنه،
خو بگیرد باغم پائیز، باغ؛

آن زمان، دل خسته پمشینیم لنگ
در خم ره، بی که فریادی کنیم،
خیمه پرگیریم و زان پس زندگی
حالی از سودای آزادی کنیم

حالی از سودای آزادی کنیم.

۱۷

بر پله های دریا،
رفتار موج ها است .

رفتار موج هارا، ایکاش،
آهنگ بودم .

۱۸

دریا همیشه افسان است.

برصخره‌های عریان،
دریا همیشه افسان است.

برساحل، این قصیده جامد،
ایکاشن سنگ بودم.

۱۹

ساحل، حضور مارا می خواند
دریا، سرود شاد علف هارا .

در جشن شادمانه دریا،
ایکاش آب بودم .

شن‌ها و ماسه‌ها، ابدیت را
در دور دست‌ها،
بیدار می‌کنند.

برهستر برهنهٔ شن‌ها
کاش آفتاب بودم.

۲۱

دریا ، گستردگی تر
دریا ، سرشمار تر
دریا ، اعلام خبرهای دور

ای گستردہ تر ، ای بازتر !
در شب تنگم ، که غریویش نیست ،
آه اگر شعلہ ای از هر کنار !

افشان تر !
دریا ،
ای انتشار !

۲۲

باد و خیزاب
بال و پرواز

در کلاف صداهای درهم،
مرد دریا، گرفته است بالین

برده باروی گرداب، بالا
ریخته برج خیزاب، پائین
(پنجه در پنجه با گیسوی سوج)
برسر آورده احشاء سنگین

باد و خیزاب
بال و پرواز

پهنه دور دریا ،
جنگل طاقه و طاری ها
برسرآب های معلق ،
طرح دروازه ها و ستون ها

باد و خیزاب
بال و پرواز

کاش تکرار ویرانگی بود

جان مین،

- چون تو مجموع درهم -

آب آواره ، ای آمد وشد!

۲۳

آه ای خلیج آشفته-
با آب‌های دشوار
با آب‌های زحمت !
- با آب‌های زحمت غلطیدن
بر روی آب‌های دشوار دیگر-

با آب های بسته
با آب های مشکوك
با آب های منع
آب قرق
آب مقاطعه
نجوا

آب تنفس تاریخ
در سینه فلات زندانی

آه ای خلیج خسته،
خلیج تجاوز!
در گاه آب های جهان!

آنسوی فکر های مارا،
با جرأت گریز بیامیز:
در ماوراء های نهان،
با آب های آزاد،

آب مراقبت نشده
آب بطور کلی

آنسوی فکر های ما را
ای آب های روی هم رفته !
با جرات گریز بیامیز .

۲۴

لحظه دریا

مرد دریا

میل دریا

لحظه دریا - آوار جنون -

مرد دریا را ویران خواهد

میل دریا - استمرار بیان جسم و جنس -
مرد دریا را عریان خواهد.

میل دریا، میل عریانی است :
طعم اندام زنان
اعتراف پدن مردان.

لحظه دریا
مرد دریا
میل دریا

ای بیان جسم و جنس !
کاشکی با بدنش، ای کاش !
- مرد یا زن -
حرکتی بی طاقت داشتم !

۲۵

درياي پير، زحمت و نيزرو است
گردابها،
عضله سرگردان

ای پیری ، ای صلاحت !
دريا !

ای شکل بیقرار اندوه !
آن روز در کرانه گورستان ،
با کاروان بد رقه می رفتم ؛
گرداب ، بازوی پدرم را
ـ که پیر بود و زحمت و نیرو بود -
می برد .

تجزید روشن تن من ، از چشم
بردهست های ناچارم ریخت

یک روز ، در مشایعتی مشئوم
با کاروان بد رقه می بینم
که آفتاب ، در ولع تشنۀ کویر

جای تو و عضله گرداب‌های تو،
شن زار بی دریغ نشاند.

با خیمه های آه، که برمی کنم،
از خالی کف دستانم.

در آسمان خسته درختان خسته‌تر
 خاموش سانده، جلوه تاریک خویش را
 ازدیشه می‌کنند:
 شاید نسیم نوری؟
 - شاید!

« ای اشتباق گفتن !
با این زمین گیج پیامی نمی رود
اینجا دهان کیست که می سوزد از کلام ؟

حرفی اگر نگفته هنوز است
- ای مژده شنیدن ! -
گوش کدام خسته تهی مانده از پیام
قلب کدام خام ؟ »

از دور دست، باد تهی دست
بیدار کرده با وزشی دردمند،
هذیان شاخه هارا :
شاید غریو دوری ؟
- شاید !

شب آفتاب نمی خواهد
و آفتاب نمی خواهد از ستاره صبح
نشان همه‌همه برگیرد.

ستاره منتهی‌ظرف آفتاب می‌سازد.

و آفتاب می‌ماند

که هرستاره پراز انتظار

وشب،

پراز ستاره هر انتظار

وانتظار پراز خواب آفتاب شود

ستاره همه‌نه از آفتاب می‌خواهد

و آفتاب نمی‌خواهد . . .

۲۸

بازیخوتنی بزرگ، صدا سی کرد
- از بی نهایتی که او بود
تا بی نهایتی که او بود -

دریای بی کنام،

با آب های قهقهه،

با اصطکاک ها

(پیکار سنه گهای سیال)

سی گریخت

و باد، خنده های عظیم هش را

از منبر بلند خیزاب،

تا کوه کشان

- شلوغ ترین کوه کشان شب

می برد

و کوه کشان

عزیمت شن ها

می شد.

در هیأت شبانه پری های آب

با جامه دریده، گریپان چاک

در موج های مشحون :
از دست ها،

صد اها،

عشاق را عبادت می کردند
وعشق بود که می رفت؛
و مالیا که موجی عاشق بود
با دست ها

صد اها

می رفت

موجی شریف بود که می رفت،
چیزی عزیز و عالی بود

با گیسوان سرشار هزار برگ
پرآب های غلطان می غلطید

اندام او شکسته،

شکسته،

شکن،

شکن،

جشن ستاره‌ها را،

در آسمان

- که هلهله‌ای تابان داشت -

گمراه می‌کرد

جشن ستاره‌ها را

اندام او

- که هلهله‌ای تابان داشت -

گمراه کرده بود .

- ای روح بی‌کنام

دروازه‌های دریارا بگشا !

«آه، ای شکسته ،
ای برکرانه های تنم هسته !

دروازه های دریارا
بر جلگه های آزادی
بگشنا !

آنجا ،
که آب راملاں تدقیق نیست

که رخنه نیست ،
توقف نیست .

که ابر ، خلوتی پنهانی
دارد .

که آفتاب ، تنها است
که مرغ ، سایه‌ای انسانی
دارد .»

« آنجا حريق فاصله‌ها
سوها است .

(وقتی که خیل فرسخ هارا ستوه زیست ،
برآب های فاصله بی تاب می کند
تنها ای و تحملشان را ،
تو طاقتی
دو ، بر کت عبوری .)»

آه، ای سکوت ربانی!

اینک!

از انجاماد خاک،

از رشد های پنهان:

«اینجا درخت‌ها
در التهاب ،
در سیلان اند
اینجا درخت‌های فراری
درخت‌های زندانی
با فلمس‌های رنگین ،
با بازوan استغفار ،
در استغاثه وسعت ،
در استغاثه آغوش ،

در التماس دوستی
در حسرت معاشرت آزاد، -
در التهاب ،
در سیلان اند .

« شب‌ها، صف ملپیداران اسیر
پاسایه‌های زمزمه
از بام‌های خود،
پیغام سی فرمتند

وتاسیحر، سرود اشاره
با هرستاره
دارند

وهر سلپیده ،
جامعه سبز کاج‌ها

کاشفته از ستایش زنجیر است
با خواب ریشه ها - سرشار سروش ها -
خالک سیاه را
غافل
از حرکت شبانه می دارد .

ای دوست ، بازگرد !
تا پاس پایداری انسان
به دست های مطمئن
ملحق شویم . »

شب را هیان نیمرخ اشیاء
پرکرده بود و
باد ،
صدها ستون سیاهی را
در جاده‌های شب زده می‌برد
و باد بال سیزد ،
وباد بال بود ،
و باد راز بود ،
راز بزرگ خلقت را
بال می‌زد
باد .

گرداب‌های بی‌خواب،
در التهاب چنبر ماران غول پیکر.

محراب‌های ریخته
آوار بقعه‌ها،
عمامه‌های افshan
شولاها
در حرکت مقاپر ویران
سی‌رفت.

وسالیای مشحون،
در آب‌های قوهقهه موجی شکسته بود.

برچهره موقت اشکال آب
او شکل ثابتی داشت ،
انگار ،

در آنهمه نقوش موقت
او، نقشی از همیشه ،
هرگز
بود

انگار ،
برآب ، پاره ای ابدیت
سی رفت

دانم گریز بود و جا وید بود
در انتهای ظلمت ،
اندام او ، تصادف خورشید بود

- ای باد،
دانش دریا!

از سرگذشت امواج
خشکی روایتی است.

« من بازمیم ،
شروعت خودرا
بستهم
زیرا گمان روح تورا ، دیریست
درخاک دیده ام
و خاک ، از خطاب نگاه تو ،
فریادی
دریائی
دارد .

« برگرد ، ای حکایت آب !
ای اعتماد روشن ،
ای جانِ جان ،
تصویر ناگهانی !
ای ناگهان !

یاد آور ای یگانه زمین را
که بی پناه تر از ساکنانش
بر ساحل گرفتار کائناست
تنها نشسته ، می گرید

یاد آور ای یگانه ، زمان را
- تاریخ آب را -

که برجراحت پاروهای برد گان،
و زخم تازیانه شاهان ،
تنها نشسته ، می گرید .»

- ای روح آب !

از صفحه‌های باز کتاب بزرگ
چون واژه‌ای درخشنان می‌آمد
پنداشتم،
که صخره‌های سینه او
به شب، وقار کوهستان می‌داد

او از خطوط شسته و روشن،
با انس ماهیان می‌آمد
پنداشتم،
که آب در قلمرو پاهاي او

- وقتی که از «زنیت» او می‌گذشت -
مدهوش نفخه‌های زنانه ،
مدهوش بوی باکرگی بود

چیزی سپیل ہو د که نزد یک می‌شد .
آه !

شاید سراب ؟
شاید ؟ ...
هان ؟

یک لحظه در نگاهم
اصوات ، جان گرفتهند
وز آسمان ، عظیم‌ترین ازدحام‌ها
برخاک ریخت

« از ریگزارها ،
خشکی چرا به دیدار آمد؟»

هیهات کان سراب روان، سالیما نبود .

او روح آب بود که می آمد
وز خواهش کنامی، انگار
با انتظار خشکی میعادی داشت

روح بر همه در طلب خاک بود و
کف ،

بر گ سفید مضطربی بود .
کف ذهن آب بود .

کف ...
اضطراب بود ...

۲۹

دستی میان آینه و من ،

لغزید .

شعر ، از میان آینه ، دستی شمد .

اینک میان خلوت و تاریکی ،

تفسیر دسته‌ها را برجاده می‌نویسم
و جاده از سخاوت پرمی‌شود

آنسوی من ،
که خلوت آئینه‌است و تاریکی ،
پر می‌شود بر هنگی جاده ، از عبور

تفسیر دست ، عابر آئینه می‌شود .

۳۰

دربا !

ای بیگناهی متلاطم -

در آب های فاجعه !

در آب های بیم :

آب هزار گیسو،

آب هزار پلاک،

آب هزار حادثه در تنگه های دور

آب اطاق های در بسته -

در خلوت پر زده های مسحّجر .

د هلیز های در هم،

که جنجه و جنایت را،

در عمق ها

پنهان کنند.

آب رها و بی قانون -

در سرزمین تکرار.

سرشار ،

از حق واختیار.

من از جزیره‌های نجات
من از دماغه‌های امید
از آب‌های ستروک
در خلوت بنادر ویران
خواهم گذشت.

خواهم گذشت :
از آب‌های کشکول ،
از آب‌های کالا ...

همراه قصه‌های درویش ،
همراه پندت‌های باز رگان
خواهم گذشت .

با کاروان امتعه هند

با بارهای صمغ
طلاء

عاج
نیشکر

با بارهای مرجان
مروارید

باپارهای ادویه و
عطر

از آب‌های جاوه،
از آب‌های مسقط و عمان،
خواهم گذشت.

از آب‌های مشتاق:

مشتاق ساجرا
مشتاق قتل در کشتهای رهزنان،
خواهم گذشت.

از جمع آب‌ها،
- جمیعت فراری،
تصویری از فرار -،

از گام‌های رقص
- پیوسته در ترنسِ تکرار -

از قلعه‌های مرتفع آب،
وبرج‌های رهگذر باد،
از چهره مصور فریاد
- یال بلند طوفان -
خواهم گذشت.

دریای بی‌تباہی !
ای بسمتر بلند عروسان آب !
و عاشقان هجرت -
برجاده‌ای فروتن و وحشی !
چون بادبان‌های سفید و شاد،
از تو،
ای معبر مهاجرت شاهان !
خواهم گذشت.

از آب‌های عنبر،
گهواره‌های پر،
چون ماهیان تنبل
- پیوسته در معاشرت آب‌ها -
ای آب ماهیانه !

از تو ،
دریای بیستون و ،
دروازه !
و عماری پریشان !
خواهم گذشت .

۳۲

دریای عاشقان غریق،
سرباز های مغروف ،
دریای بردگان مفقود .

دریا

ی

غرق

دریایی قهرمانان ،
که پا زیجات معجزه آماشان
پایان برای قصه های عجیب
می سازند ،

دریایی فاتحان بیگانه ،
دریایی ناخدا یان پیروز -
بر مردم گرسنه ماحل .

ای روح آلبوکرک -
گستردہ در کبودی بی انتهای !
ای روح آبها همه از تو !
یکبار از خلیج می جروح فارس ،
وز تنگنای حوصله عمان ،

و هر هزار فسانه ،
تا زنگبار و ساحل دارالسلام ،
کف های تشنۀ عظمت را
که عاشقان قدر تند ،
که دختران تسلیم نند ،
تا پرتقال سوی تو خواهم راند .
تا پرتقال موعود ،
تا پرتقال ملوانان بزرگ
تا پرتقال تاریخ
تا پرتقال سلطنه
تا پرتقال درد .

درياي دوستي:
در آب هاي بد رقه ،
در آب هاي استقبال ،

دریای دشنام
- دریای روزنان
دریای جاده‌هایی معمّاً اُی-

دریای مرگ ،
- مرگ در آب‌های مشقت
مرگ در آب‌های جنائی

دریای دور و نزدیک
دریای آب و ساحل

دریای کار و یکاری ،
بیماری ،
دریای اعتراف بدن‌ها
در راه رفتن پسران بلوغ
هاجمه‌های تنگ کنائی

دریای خشم و آرام،
با دوزخ وبهشت بهم ریخته.

مجموع کارهای درهم،
تصویر ذهن آشفته،
ای ذهن،
آشفته!

۳۳

ای شعرهای دریائی ،
آه ، ای مسافران از دریا تا من !

از دریا :
از سرزمین عطر و علف

وعهد نامه و منشور ،
تا من ،
- تا سرزمین هیچ قرار وقرار داد -

از دریا ،
از ازدحام ساهی و سروارید -
در بستر جزیره های بی نام ،
و از قلمرو اطاعت حکام ،
تا من - سکوت بی ثمر مشتاق -

آه، ای مسافران از دریا تامن !
از دریا تا من :
از شیب پله های همیشه ،
در خواب جاری خندق های آب
و از فراز های بی تغییر ،
که جلوه دفاع و تهاجم دارند ؟

تامن - همه توکل و تسلیم -
تامن که در قلمرو تصویر، از شما
ویرانه های باطن خود را ،
هموار می کند ،
بیدار می کند .

آه ، ای مسافران از دریا تامن !
از دریا
- از مرتع ستاره و کف -
تا من ،
- تا مزرع نیاز و طپش -

از آب ها ،
- پائیز برگ ها -
پرواز بیگناه گنجشگان ،
تا من - دهان گرسنه ماران -

از آب های کوهان اشتران
اسبان وحشی
و قاطران

از آب های هلهله های نهانی ،
ترسیم ناگهانی ،
- ترسیم ناگهانی مهمنز -
- ترسیم ناگهانی شمشیر -

از آب های تصویر ،
تصویر فکری از سنگ -
- ادراکی از سقوط - .

ای شعرهای دریائی !
آه ، ای مسافران از دریا تامن !

از آب‌ها ،
که شکل درهم امضاء دارند
تامن ،
که واژه شکسته «رؤیا» یم
وشکل روشن نامم را دارم

ای شعرهای دریائی
پدرودتان گرامی باد !

اینک من !
برساحل ایستاده سبکبار
با برگ‌های ساتر انجیر !

بار دگر بر هنره و آزاد

در آفتاب افسانه ،
از داستان خلقت برمی خیزم
برماسه ها که مستمعان صبور آب
برماسه های مجهوت
- بانقش پاغریب -
پا می نهم به حیرت لغزان صخره ها

فریاد می زنم :
ای صخره های لغزان
ای لغزان !
من را ببر.

آنگاه سوی تو ،
سوی تو ای برهنه آزاد ،
پر می دهم عزیمت دستانم را

ای شعرهای دریائی

بدرودتان گرامی باد !

اینک من !

- یک قطعه شعر دشوار -

اینک ،

مسافر از من تا من !

چند اشاره :

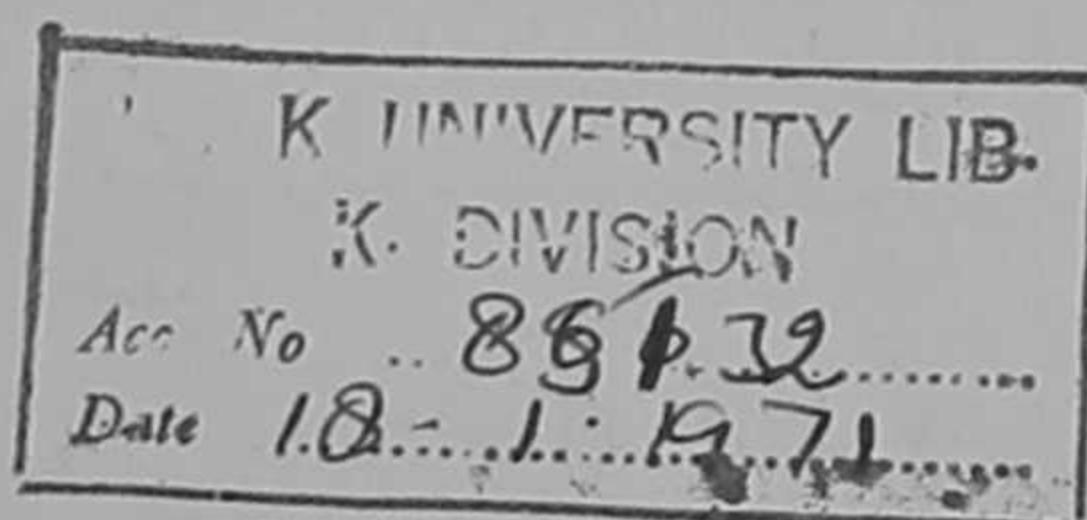
- ۱- در شماره گزاری و توالی شعرهای کتاب حکمت خاصی مراجعات نشده است و به ترتیبی که در جمع آوریشان به دست افتاد پشت سرهم قرار گرفتند فقط سه یا چهار دریائی که بی وزن بود از این مجموعه بیرون آمد. شاید به جهت حفظ یکپارچگی در ارائه کتاب.
- ۲- دریائی ۶ قبل با نام «بر ساحل» در کتاب «بر جاده های تھی» چاپ شده بود، جایش را در این مجموعه بهتر دیدم.
- ۳- دریائی های ۹ و ۶، با فکری از لوئی گولیس نویسنده سوئیسی واز کتاب کاپیتان قراگز به اینجا آمد.
- ۴- دریائی ۱۵ با وامی از سن ژون پرس شاعر فرانسوی شکل گرفت - سپاس چند تصویری که بدھکار حشر و نشر با او شدم.
- ۵- بعضی از این دریائی ها متعلق به بعضی از دوستان است

که ذکر آن در متن کتاب از رقم افتاد ، ولذا باعرض معذرت
از این دوستان عزیزان ، آن شعرها را در همین جاتقدیمشان می کنم :

به سیروس طاهباز	دریائی ۳
به فرخ تمیمی	دریائی ۱۱ و ۳۰
به هوشنگ سپانلو	دریائی ۱۳ و ۳۳
به اردشیر لطفعلیان	دریائی ۱۴
به احمد شاملو	دریائی ۲۲
به فرهنگ فرهی	دریائی ۲۶
دریائی ۲۹ با چند «کمپیوزیسیون - دریائی» دیگر (۱۱، ۱۵، ۲۷) به مهرداد صمدی	
به دکتر رضا براهنی	دریائی ۳۱
به ا.ن. پیام	دریائی ۳۲

تهران - اسفندماه ۱۳۴۴

رؤیا

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Class No. Book No.

Vol. Copy

Accession No.

JAMMU & KASHMIR UNIVERSITY
LIBRARY.

DATE LOANED

Book No. 6720

Copy

Class No.

Vol.

Accession No.

No.....

Account No.....

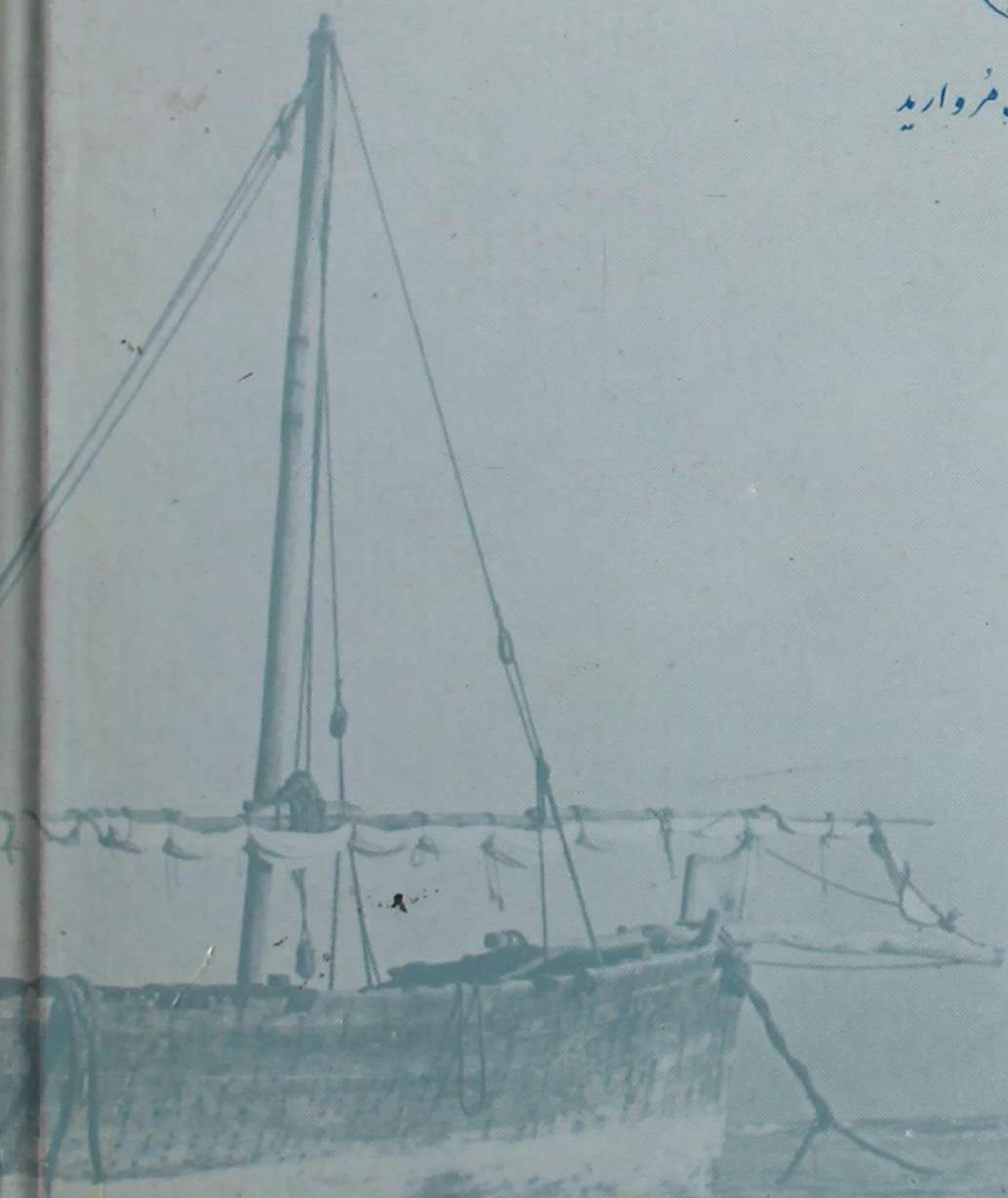
Date..

J. & K. UNIVERSITY LIBRAR

This book should be returned on or before the last
An overdue charges of 6 nP. will be levied for each day
kept beyond that day.

امصارات مروارید

ساحلِ ہبھور مارا می خواہد
کھلے سر و کپڑا و علف ٹارا۔

گھسنے لہاد ناٹے دریا،

کھلے ایں آب بودم۔